

Piercing

MUDr. Ján Lidaj¹, MUDr. Alena Masarovičová¹, MUDr. Tamara Zimanová², MUDr. Marian Markech³, MUDr. Tatiana Lidajová⁴, ⁺MUDr. Jozef Šmirala⁵

¹Prírodné liečebné kúpele Smrdáky

²Slovenské liečebné kúpele Piešťany

³Kúpele Trenčianske Teplice

⁴Pediater, s. r. o, Senica

⁵TAO AKU Centrum Bratislava

Pri diskusii na tému o tetovaní a krášení tela často prichádzajú otázky aj na piercing. Anglické slovo pierce (číta sa pírs) znamená prebodnúť, preraziť, prepichnúť, prederaviť niečo, prepichnúť si niečo, napríklad prederaviť uši na nosenie náušnic a podobne. Je už teda v povedomí spoločnosti pomerne všeobecne známe, že ide o prepichovanie kože a vkladanie rôznych ozdobných predmetov. No nie celkom je známe, aké komplikácie môže piercing priniesť. Podľa jednoduchej úvahy o porušení celistvosti kože sa dá predpokladať krvácanie, infekcie, jazvy a alergická reakcia na kovy z dlhodobého kontaktu s ozdobnými predmetmi i ďalšie problémy.

Kľúčové slová: piercing, komplikácie, infekcie, dráždenie kože.

Piercing

There are questions about piercing during the discussion about tattooing. It is well known that piercing is an puncture of the skin and insertion of various decorative things. But many complications of piercings are not so widely known. According to logic thinking it could be supposed bleeding, infections, scars, and from long-term condition contact metal allergy and others complications.

Key words: piercing, complications, infections, skin irritation.

Úvod

Vzhľadom na to, že piercing ako móda na zdobenie tela je pre nás predsa len novodobá záležitosť, v klasických učebniciach dermatológie sa toho veľa nenájde. Na začiatok je preto lepšie kliknúť na internet a zadať heslo piercing. Okrem vysvetlenia pojmu, histórie a ponúk stoviek salónov sme v diskusnej časti našli aj toto zaujímavé vyjadrenie, od ktorého sa dá odraziť a preniknúť do problematiky: „17-ročná dievčina s piercingom v pupku, otec zbadal od toho času zmenu v zdravotnom stave, časté stolice, bolesti brucha a zmenu psychiky“. A hneď k tomu pridáme i vysvetlenie. Z hľadiska akupunktúry totiž oblasť pupka (bod 2,5 cm pod stredom pupka a nad ním) tradičná čínska medicína používa iba zriedka a opatrne pri hnačke, bolestiach brucha, urologických ochoreniach, bolestiach chrbtice i problémoch s konečníkom. Stred pupka je pre akupunktúru dokonca zakázaný (1, 2).

História

Piercing bol známy už v minulosti. Svedčia o tom nálezy na mumifikovaných telách v starovekom Egypte alebo prederavené ušnice Ötziho, tzv. ľadového muža, starého 5 000 rokov, dokonale zakonzervovaného nájdeného v ľadovcoch Ötztalských Álp na hraničnom pomedzí Rakúska a Talianska. Krúžky do nosa u žien spomína aj Biblia v knihe Genesis 24:22 a piercing nosa

bol častý v starovekej Indii. V knihe Kamasútra o umení milovať sa zvyrazňuje jeho význam v erotickej oblasti. Piercing jazyka používali v Strednej Amerike starí Mayovia a Aztékovia, ktorí si zdobili uši, nos, dolné pery a najmä jazyk tým, že si doň vkladali zlaté krúžky. To všetko v rámci náboženskej úcty a prípravy na rituálny rozhovor s duchmi (3, 4).

Bradavky si prepichovali rímski vojaci vraj ako dôkaz svojej odvahy a mužnosti. Pocity spolupatričnosti k svojim vojakom rovnakým spôsobom vyjadril i Július Caesar. Nesmieme zabudnúť na nosenie náušnice u námorníkov a pirátov. Tu však prekvapivo nešlo ani o protest či krášlenie, ale dráždenie akupunktúrneho bodu pre zrak, pri ktorom lalôčik býva prepichnutý v strede, teda v mieste, kde sa nachádza akupunktúrny bod pre oko. Pravdepodobne si všimli súvislosť s nosením náušnic a zlepšením zrakovkej ostroti na dlhé vzdialenosti pri hľadaní zeme alebo lodí na obzore. Je zaujímavé, že sa dodržiavalo pravidlo dominujúcej lateralít. Praváci nosili náušnicu v pravom lalôčiku a ľaváci v ľavom. Piercing oboch ušnic, t. j. nosenie náušnic je už od staroveku spoločensky tolerovaný a cenený najviac najmä u dievčat a žien pre ich krášlenie, hodnotu náušnic i pre teóriu o akupunktúrnem bode v ušnom lalôčiku a tlmivom vplyve neustáleho dráždenia náušnicou na migrénu (1, 2, 5).

Dermatol. prax, 2015, 9(2): 52–54

V novodobej histórii už viac ako pred sto rokmi (1890) bol piercing bradaviek v móde viktorianských žien možno častejšie než náušnice. Barbarské praktiky dosiahli fantastickú popularitu u civilizovaných anglických žien, ktoré trpeli, aby si svoje bradavky mohli ozdobiť zlatom a krúžkami šperkov. Bradavkový piercing (niekedy retiazky spájali obe bradavky) dostupný v drahých parížskych klenotníctvach ich udržoval v konštantnej excitácii. Za poznámku stojí, že v strede bradavky sa nachádza aj tzv. 17. bod dráhy žalúdka – v akupunktúre zakázaný bod, ktorý slúži iba na orientáciu. Pri iritácii tohto bodu sa objavujú problémy so žalúdkom. Asi 2,5 cm od stredu bradavky je bod, ktorý ovplyvňuje psychiku (2, 6, 7).

Približne od roku 1970 nastúpil piercing svoju púť ako znak osobitosti. Najprv bol výrazom protestu, panku, rokenrolu, hippies, v jednom alebo oboch ušniciach ho nosili najmä umelci a populárne hviezdy. Neskôr sa piercing ušnic i tela rozšíril aj na ďalšie spoločenské vrstvy ako symbol zaradenia do určitej sociálnej skupiny, pre pocit odlišnosti od ostatných, prejav nezávislosti, sebavyjadrenia a sebarealizácie. Ľudia s piercingom už neboli takí diskriminovaní a dostali sa aj do serióznych zamestnaní (8, 9).

Variácie piercingu sú nespočetné. Aj jednoduché klasické náušnice môžu mať rôzny tvar a byť jednoduché či mnohopočetné. Používajú

sa aj kovové oblúčiky či valčeky. Ak sú otvory väčšie, obsahujú krúžky či závažia. Piercing dokonca zasiahol aj módu bábik. Ako vhodné materiály na piercing sa odporúčajú chirurgická oceľ, 14- až 18-karátové zlato, niób, titan a platina. Čas hojenia piercingu sa udáva na týždne, mesiace až rok. Záleží aj na mieste prepichnutia (3, 10).

Komplikácie

U 17 % prípadov po piercingu vznikajú vážne bakteriálne a vírusové infekcie, napríklad eryzipel, condylomata accuminata, bakteriálna endokarditída, abscesy, hepatitídy typu B, C, HIV, tuberkulóza, tetanus (11, 12, 13, 14).

Podľa štatistík z dlhodobých pozorovaní sa na infekciách v najväčšej miere podieľa *Staphylococcus aureus*. Ten sa udáva ako najčastejší infekčný agens postihujúci piercing v lokalizácii nosa, úst, bradavky, pupka a mužských genitálií. Ďalšie poradie častosti výskytu infekčného agens a aj podľa lokalizácie je: *Clostridium tetani* postihuje ucho, *Enterococcus* a *Escherichia coli* mužské genitálie, streptokoky skupiny A ucho, ústa, pupok, *Haemophilus aphrophilus* ústa, jazyk, *Klebsiella* mužské genitálie, *Mycobacterium abscessus* pupok, *Neisseria mucosa* ústa, jazyk, *Proteus mirabilis* mužské genitálie, *Pseudomonas aeruginosa* ucho, nos, *Pseudomonas* ústa, pupok, mužské genitálie a *Staphylococcus saprophyticus* mužské genitálie (15).

Netreba sa preto čudovať, ak na internete nájdete pred návštevou piercingového salónu aj upozornenie, aby sa návštevník presvedčil, že podnik je čistý, personál si umýva ruky, má pri zákroku rukavice, používa sterilné nástroje, či ihla je použitá prvýkrát a zahodili ju aj spolu s tampónmi s vašou krvou do špeciálnej odpadovej nádoby, a nepoužíva tzv. nastrelovačku, pri ktorej vznikajú komplikácie (16).

Zdravotným sestrám v USA bol daný dotazník zameraný na ich piercing (uši, nos, telo). Zo 452 probandov malo komplikácie až 160 (t. j. 35 %) osôb. Z celkového počtu 1 200 prepichnutých miest vzniklo 355 (30 %) komplikácií, z toho ľahšie infekcie 77 %, alergické reakcie 43 %, keloidy 2,5 % a traumatické poranenie 2,5 %. Rozdiel v počte komplikácií pri piercingu chrupavky (32 %) a mäkkých tkanív (29 %) nebol signifikantný. Rozdiely boli v type komplikácií – ľahšie infekcie boli častejšie pri piercingu chrupavky než pri piercingu mäkkých častí (30 % oproti 21 %), alergické reakcie boli častejšie pri piercingu mäkkých tkanív (13 % oproti 4 %). Ďalšie zdroje uvádzajú, že pri piercingu ucha je nízky počet

závažných komplikácií (< 1 %) a relatívne vysoký výskyt (30 %) miernych komplikácií (17).

Ďalšie možné komplikácie sú prolongované krvácanie, jazvenie, keloid, iregulárne abrázie zubnej skloviny, lokálna atrofia parodontu, alergie na kovy a poškodenie nervov (18, 19, 20, 21, 22, 23). Náhodne uvoľnený orálny piercing môže spôsobiť obštrukciu v dýchacích cestách alebo gastrointestinálnom trakte (24). Z tohto dôvodu je potrebné jeho dočasné odstránenie pred každou celkovou anestéziou (25).

V štúdiu z Kožnej kliniky Univerzity v Kansase o vplyve piercingu na vznik alergií na kovy bol hodnotený súbor 118 mužov vo veku 18 – 43 rokov. Skupina bola rozdelená na tri skupiny a testovaná epikutánnymi testami na kobalt, nikel, zlato a paládium. Probandi v prvej skupine nemali žiadny piercing, v druhej skupine boli probandi s jedným piercingom a do tretej skupiny boli zaradení probandi s mnohopočetným piercingom. Pozitívne testy mali dvaja z 50 mužov bez piercingu (t. j. 4,0 %), traja z 27 probandov s jedným piercingom (t. j. 11,1 %) a šiesti zo 41 probandov s mnohopočetným piercingom (t. j. 14,6 %). Výsledky ukazujú, že piercing môže zvyšovať alergiu na kovy u mužov a najčastejšie bola zistená alergia na nikel. Zároveň sa zistilo, že viacerí pacienti alergickí na nikel boli zároveň alergickí aj na kobalt (26).

Bol zaznamenaný vplyv jazykového piercingu na posturálnu stabilitu (27). Ako komplikácie tvárového piercingu boli opísané nešpecifické chronické bolesti chrbta, závraty, bolesti hlavy, únava očí. Objektívne bola zistená vertikálna heterofória (latentná porucha svalovej rovnováhy, respektíve binokulárnej fixácie) a znížená posturálna stabilita. Po odstránení piercingu sa posturálna stabilita zvýšila na normálnu úroveň, nebola už prítomná vertikálna heterofória a po troch týždňoch sa bolesti chrbta zmiernili alebo vymizli úplne (28). Po piercingu vznikla hematogénnou cestou aj infekcia sakroiliakálnej oblasti (29).

Vzácnne sa vyskytujú i letálne komplikácie. Po zavedení piercingu do jazyka bola pozorovaná fatálna fulminantná hepatitída spôsobená vírusom herpes simplex u imunokompetentnej 19-ročnej ženy (30). U 50-ročného muža bola ako príčina úmrtia zistená mezenterálna infarktácia spôsobená početnými umbilikálnymi piercingmi (31). Onkologické komplikácie sú vzácne, ale príkladom je kazuistika 26-ročného pacienta so spinocelulárnym karcinómom na jazyku v mieste jazykového piercingu, ktorý nosil 5 rokov (32).

A aby sme neobišli ani toľkokrát spomínané akupunktúrne body, požiadali sme o názor na

piercing odborníka z oblasti čínskej medicíny. Odpoveďou bol dvojstránkový list, z ktorého vyberáme krátke, sumarizujúce, ale opatrne varujúce vyjadrenie: Každé miesto na sliznici a koži môže byť potenciálnym aktívnym bodom, ktorého chronické dráždenie piercingom môže vyvolávať lokálne i vzdialené poruchy činnosti orgánov, podobne i jazva aj po dlhšom časovom odstupe. Takéto dráždenie môže viesť až k zníženiu aktívnych bodov a hyperstimulácii s následnou poruchou činnosti vnútorných orgánov i organizmu ako celku. Prejavy takýchto ochorení predstavujú ťažko diagnostikovateľné a liečiteľné neurózy, depresie, poruchy prekrvenia, algické stavy, poruchy imunity a podobne (33).

Diskusia

Piercing je známy už od staroveku. Jeho história prešla cez stredovek až do novoveku. Pomerne široké rozšírenie piercingu prinieslo aj svoje problémy. Pôsobí totiž nielen ako cudzie teleso a alergizujúci kov v tele, ale prináša i riziko infekcie a ďalšie možné kožné zmeny, jazvy a keloidy. Na internete strašia obrázky so široko perforovanou uretrou na penise. Iritovanie akupunktúrnych bodov dokáže vyvolať rôzne telesné a psychické poruchy či poruchy trávenia.

Popri odbornej diskusii je zrejme namieste aj nasledovné vyjadrenie. Tinedžerka z internetu (citujeme ako bolo napísané bez diakritiky) tvrdí: „Su to skvele veci. Ja tetovanie sice nemam, ale zato mam pearsing v nose. Kazdy sa ma pyta: Ako si si to mohla dat? Ale ved to je normalna vec ked si mladly ludia davaju pearsingy alebo tetovanie alebo nie??“

Za poznámku stojí, že pear je anglicky hruška. Ako vidieť, požiadavky súčasnej módy a otázka qui bono zatienili aj gramatiku či medicínske heslo nihil nocere. Prevencia a osveta v tejto oblasti zrejme ešte neurobili ani prvé krôčiky. Ak by sme chceli zhrnúť význam slova piercing do jednej vety, obsahoval by módu, protest, spoločenskú sebarealizáciu, ale i obavy z možných komplikácií.

Literatúra

1. Růžicka R. *Akupunktura v teorii i praxi*. Praha: NADAS, 1990. 439 s.
2. Šmirala J. a kol. *Praktická akupunktúra*. Martin: Osveta, 1991. 664 s.
3. Elayne A. *The Piercing Bible: The Definitive Guide to Safe Body Piercing*. The Crossing Press: Celestial Arts, 2009, 308.
4. Houston, SD. Representations of Emotion among the Classic Maya. *Word Archaeology*. 2011;33(2):206–219.
5. DeMello, Margo. *Encyclopedia of Body Adornment*. ABC-CLIO, 2007. 234 s.
6. Harwood B. *The Golden Age of Erotica*. Paperback Library: 1968. 264.
7. Kern S. *Anatomy and Destiny*. Indianapolis: Bobbs-Merrill Company, 1974. 97 p.

8. Kustner EC, et al. Estetica y cultura: patologia bucal asociada a ciertas modas "actuales" (tatuajes, perforaciones bucales, etc.) *Medicina Oral*. 2003;8:197–206.
9. Stirn A. Body piercing: medical consequences and psychological motivations. *The Lancet*. 2003;361(9364):1205–1215.
10. Miller J-C. *The Body Art Book*. Berkley: Penguin, 2004. 192 p.
11. Barkan D, Fanne RA, Elazari-Scheiman A, et al. Navel piercing as a cause for streptococcus viridans endocarditis: Case report, review of the literature and implications for antibiotic prophylaxis. *Cardiology*. 2007;108(3):159–160.
12. Herskovitz, MD, et al. Multiple Brain Abscesses Associated With Tongue Piercing. *Arch Neurol*. 2009;66(10):1292.
13. Lovejoy FH, jr., Smith DH. Life-threatening staphylococcal disease following ear piercing. *Pediatrics*. 1970;46(2):301–303.
14. Tweeten SSM, Rickman LS. Infectious Complications of Body Piercing. *Clinical Infectious Diseases*. 1998;6(3):735–740.
15. Keene WE, Markum AC, Samadpour M. Outbreak of *Pseudomonas aeruginosa* infections caused by commercial piercing of upper ear cartilage. *JAMA*. 2004;291(8):981–985.
16. Muntz HR, Cui DJ, Finkelhor AB. Embedded earrings, a complication of the ear-piercing gun. *Int J Pediatr Otorhinolaryngol*. 1990;19:73–76.
17. Simplot TC, Hoffman HT. Comparison between cartilage and soft tissue ear piercing complications. *Am J Otolaryngol*. 1998;19(5):305–310.
18. Boss A, Menne T. Nickel sensitization from ear piercing. *Contact Dermatitis*. 1982;8:211–213.
19. Dunn WJ, Reeves TE. Tongue piercing: case report and ethical overview. *Gen Dent*. 2004;52(3):244–247.
20. Fisher AA. Ear piercing hazard of nickel-gold sensitization (letter). *JAMA*. 1974;228(10):1226.
21. Gaughf CN, Pritzker AS, Davis L. Survey of informed consent for ear piercing: risk of keloids. *Pediatr Dermatol*. 1996;13(5):430.
22. Stanko P, Poruban D a kol. Komplikácie orálneho a labiálneho piercingu. *Slov. chir*. 2013;10(1):21–22.
23. Zuber TJ, DeWitt DE. Earlobe keloids. *Am Fam Phys*. 1994;49(8):1835–1841.
24. Jovankovičová A, Jakubíková J. Riziká pírsingov v orálnej a tvárovej oblasti. *Lek Obz*. 2012;61(7-8):248–251.
25. Roth R, Plotz J. Zungenpiercing (Ein Modenphänomen nicht ohne anästhesiologische Bedeutung. *Anaesthetist*. 1998;47(8):690–691.
26. Ehrlich A, Kucenic M, Belsito D. Role of body piercing in the induction of metal allergies, *AM J Contact Dermatitis*. 2001;12(3):151–155.
27. Zanchetta D, Libois PY, et al. Influence du piercing lingual sur les paramètres posturaux. *Neurophysiol. Clin*. 2009;39:261.
28. Matheron E, Kapoula Z. Face piercing (body art): choosing pleasure vs. possible pain and posture instability. *Front Physiol*. 2011; 2:64.
29. Wong-Chung J, Wilson CR, McHenry CS. Hematogenous sacroiliac infection following body piercing. *Eur J Orthop Surg Traumatol*. 2003;13(1):48–49.
30. Lakhan SE, Harle L. Fatal fulminant herpes simplex hepatitis secondary to tongue piercing in an immunocompetent adult: a case report. *Journal of Medical Case Reports*. 2008;2:356–358.
31. Ranga N, Jeffery AJ. Body piercing with fatal consequences. *BMJ Case Reports*. 2011; doi: 10.1136/bcr.05.2010.3020.
32. Stanko P, Poruban D. a kol. Squamous cell carcinoma and piercing of the tongue - a case report. *J Cranio Maxillofac Surg*. 2012;40(3):329–331.
33. Šmirala J. Pôsobenie piercingu vo vzťahu k akupunktúre. Osobný list prezidenta Slovenskej Spoločnosti Akupunktúry SLS, 3. 8. 2006.

MUDr. Ján Lidaj

Prírodné liečebné kúpele
906 03 Smrdáky
lidaj@kupelesmrdaky.sk